

Justitiekanslern höll ett anförande i slutet av statsrådets allmänna sammanträde den 26 mars 2020 om behovet av att se till att ärenden som gäller utkomstskydd behandlas utan dröjsmål när antalet klienter och ärenden som ska behandlas snabbt ökar som en samhällelig följd av coronaviruspandemin.

Behandling utan dröjsmål av ärenden som gäller utkomstskydd

Ärade ställföreträdare för statsministern samt övriga medlemmar av statsrådet,

I egenskap av laglighetsövervakare av statsrådets ämbetsåtgärder har jag inget att anmärka på de propositioner med förslag till lagar om temporär ändring av arbetsavtalslagen, lagen om sjuarbetsavtal och lagen om 51 § i lagen om samarbete inom företag, som statsrådet vid denna session fattade beslut om, eller om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 11 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Propositionerna gör det möjligt för företagen att anpassa sig och tryggar de permitterades försörjning under Covid-19-pandemin. Till justitiekanslerns uppgifter hör enligt grundlagen att övervaka att de grundläggande fri- och rättigheterna samt de mänskliga rättigheterna tillgodoses. Därför fäster jag statsrådets uppmärksamhet vid följande:

Covid-19-pandemin ser ut att snabbt öka behovet av utkomstskydd och antalet kunder inom utkomstskyddet för arbetslösa. Justitiekanslern vid statsrådet och riksdagens justitieombudsman har i sin laglighetskontroll gett upprepade laglighetsanmärkningar om att arbetskraftspolitiska utlåtanden och handläggningen av utkomststöd eller utkomstskydd för arbetslösa fördröjts på ett lagstridigt sätt. Att döma av laglighetskontrollen och dem som kontaktar laglighetsövervakarna är detta något som oroar allmänheten. Som laglighetsövervakare är jag bekymrad över huruvida ärenden som gäller rätten att enligt 19 § 2 mom. i grundlagen få sin grundläggande försörjning tryggad handläggs tillräckligt snabbt. Rätten till god förvaltning enligt 21 § i grundlagen förutsätter detta, och det gör också tryggandet av de grundläggande välfärds- och försörjningsförutsättningarna för dem som råkat i svårigheter till följd av permittering, uppsägning eller avtagande företagsverksamhet. Frågan är också av betydelse för främjandet av rätten till arbete enligt 18 § i grundlagen och sysselsättningen samt den sysselsättningsbaserade försörjningen. Jag är bekymrad över huruvida vår förvaltning som handlägger förmåns- och sysselsättningsrelaterade ärenden (arbetslöshetskassorna, arbets- och näringsbyråerna och UF-centret som svarar för deras gemensamma tjänster, Folkpensionsanstalten) klarar av att flexibelt och effektivt bemöta det snabbt ökande servicebehovet och kundmängden. Jag anser att detta nu kräver särskilda åtgärder av statsrådet.

Samtidigt informerar jag statsrådet om att biträdande justitiekanslern på eget initiativ har inlett följande utredningar:

- 1) Folkpensionsanstaltens beredskap för en betydande ökning av antalet ärenden som gäller bland annat arbetslöshetsförmåner, grundläggande utkomststöd, bostadsbidrag samt dagpenning vid sjukdom och smittsam sjukdom på grund av konsekvenserna av coronaviruspandemin och undantagsförhållandena. (OKV/7/50/2020)

JUSTITIEKANSLERSÄMBETET

2) Beredskapen inför en betydande ökning av antalet ärenden som gäller rätten till utkomstskydd för arbetslösa vid arbets- och näringsbyråerna på grund av coronaviruspandemin och verkningarna av undantagsförhållandena. Utredning begärd av UF-centret (OKV/8/50/2020)

Den högsta laglighetskontrollens åtgärder kan endast utgöra ett tilläggsstöd för tillgodoseendet av människors rättigheter. Statsrådets uppgift är att se till att förvaltningen fungerar som sig bör och att förutsättningarna för tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna är uppfyllda.

Justitiekanslern i statsrådet

Tuomas Pöysti

JUSTITIEKANSLERSÄMBETET

BESÖKSADRESS Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
POSTADRESS PB 20, 00023 Statsrådet

TELEFON +358 295 16001
TELEFAX +358 9 160 23975

E-MAIL fornamn.efternamn@okv.fi
INTERNET www.justitiekanslern.fi